

Projekt budżetu na rok 2015 – jak rządowe plany odczują domowe budżety?

Zatwierdzony przez Radę Ministrów 24 września 2014 r. i przedstawiony w Sejmie RP projekt budżetu na rok 2015 zakłada rozwiązania nakierowane na poprawę sytuacji finansowej rodzin z dziećmi oraz emerytów i rencistów poprzez wprowadzenie zmian w sposobie rozliczania ulgi podatkowej na dzieci oraz w podejściu do waloryzacji emerytur i rent. Jednocześnie na niezmiennych poziomach pozostaną nominalne wartości parametrów systemu podatkowego. Choć cały pakiet tych propozycji przyniesie gospodarstwu domowemu korzyści w wysokości około 1,5 mld zł rocznie, to zamrożenie parametrów systemu obniży korzyści z reformy ulgi i waloryzacji, przez co cały pakiet rozwiązań odbije się negatywnie na budżetach 5,5 mln gospodarstw domowych.

W opublikowanym dziś Komentarzu CenEA* przedstawiono szczegółową analizę konsekwencji wprowadzenia rozwiązań planowanych na przyszły rok. Zarówno reforma funkcjonowania ulgi na dzieci, jak i podejście do waloryzacji emerytur i rent planowane w 2015 r. ogłoszone zostały w sierpniu bieżącego roku przez szefa poprzedniego rządu Donalda Tuska. 23 października Sejm RP przegłosował przedstawione przez rząd projekty zmian. Zgodnie z planami rządu zmiany w zakresie ulgi na dzieci polegać będą z jednej strony na umożliwieniu rodzicom rozliczającym się według progresywnej skali PIT wykorzystanie ulgi na dzieci do maksymalnej kwoty ograniczonej nie tylko ich obciążeniem podatkowym, ale również wysokością płaconych składek ZUS i części składki zdrowotnej obniżającej naliczony podatek dochodowy. Z drugiej strony planowane jest podwyższenie ulgi na trzecie i kolejne dzieci o 20% w stosunku do obecnych wartości, choć maksymalna wartość ulgi na pierwsze i drugie dziecko pozostanie zamrożona podobnie jak inne nominalne parametry systemu podatkowego. Zmiany w zakresie ulgi na dzieci oznaczają korzyści dla 1,5 mln rodzin z dziećmi, przede wszystkim tych uboższych, których dochody obecnie w ogóle nie pozwalają na skorzystanie z ulgi lub które wykorzystują ulgę tylko częściowo. Według CenEA zmiany te wiążą się z całkowitym kosztem dla budżetu państwa w wysokości około 1,5 mld zł rocznie.

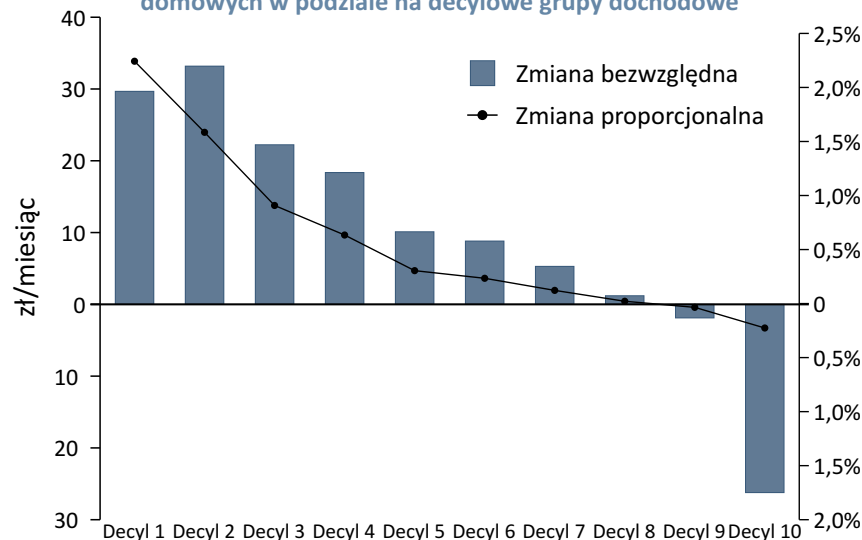
Rząd planuje zwaloryzować emerytury i renty w 2015 roku o 1,08% wprowadzając jednorazowo minimalne wartości waloryzacji wynoszące 27 zł brutto miesięcznie w przypadku rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy i 36 zł brutto miesięcznie w przypadku emerytur oraz rent z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Wprowadzenie minimalnej wartości waloryzacji rent i emerytur będzie kosztowało budżet dalsze 1,5 mld zł rocznie, na czym skorzysta ok. 6,6 mln gospodarstw domowych, w których mieszkają osoby otrzymujące te świadczenia. Najwyższe korzyści z tego tytułu uzyskają osoby otrzymujące minimalną emeryturę lub rentę.

Zamrażanie parametrów systemu podatkowego - kosztów uzyskania przychodu, kwoty wolnej od podatku i progu podatkowego, zaplanowane zostało w ramach Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2014-2017 zaprezentowanego przez rząd w kwietniu 2014 r. Nominalne wartości parametrów systemu podatkowego pozostają na niezmiennym poziomie od 2009 roku, a ich mrożenie oznacza wzrost podatku dochodowego w stosunku do rosnących dochodów. Na przykład kwota wolna od podatku, na której niski poziom zwróciła ostatnio uwagę Rzecznik Praw Obywatelskich prof. Irena Lipowicz, w 2009 w relacji do przeciętnych zarobków w gospodarce wynosiła 8,3%, a w 2015 wyniesie 6,5%. Zamrożenie nominalnych parametrów systemu w 2015 r. przyniesie dodatkowe korzyści dla sektora finansów publicznych w wysokości około 1,5 mld zł rocznie.

Całość przyszłorocznych rozwiązań, uwzględniając z jednej strony zamrożenie parametrów podatkowych, zaś z drugiej zmiany w funkcjonowaniu ulgi podatkowej na dzieci oraz wprowadzenie minimalnych wartości waloryzacji rent i emerytur, wiąże się z kosztem dla budżetu państwa w wysokości 1,5 mld zł.

* Komentarz CenEA Projekt budżetu na rok 2015 – jak plany odczują domowe budżety? Pełna wersja dostępna jest na stronie CenEA www.cenea.org.pl oraz na www.facebook.com/CenEA.CentreForEconomicAnalysis

Przeciętny wpływ analizowanych zmian na dochód do dyspozycji gospodarstw domowych w podziale na decylowe grupy dochodowe

Wykres A
Źródło:
Komentarz CenEA Projekt budżetu na rok 2015
– jak plany odczują domowe budżety?

Planowane rozwiązania przyniosą korzyści dla 6,9 mln gospodarstw domowych, w tym 2,1 mln gospodarstw z dziećmi. Z drugiej strony, głównie za sprawą mrożenia parametrów systemu podatkowego, konsekwencje planowanych rozwiązań negatywnie odczuje 5,5 mln gospodarstw domowych, w tym 2,8 mln gospodarstw wychowujących dzieci.

Propozycje zawarte w projekcie budżetu przyniosą największe korzyści gospodarstwom domowym o najniższych dochodach (Wykres A). Wśród gospodarstw z najniższej dochodowej grupy decylowej dochód rozporządzalny wzrośnie przeciętnie o 2,2%. W wartościach bezwzględnych gospodarstwa z pierwszej i drugiej grupy decylowej przeciętnie zyskają odpowiednio 29,70 zł i 33,20 zł miesięcznie. Wśród gospodarstw z najwyższej grupy decylowej propozycje budżetowe przełożą się na spadek dochodu do dyspozycji o 0,2% (przeciętnie 26,20 zł miesięcznie). Negatywne skutki rozwiązań w bezwzględnych wartościach odczują przede wszystkim zamożniejsi podatnicy, płacący podatki według wyższej stawki podatkowej oraz rodziny z jednym i dwójką dzieci ze względu na zamrożenie ulgi podatkowej na pierwsze i drugie dziecko oraz kryterium dochodowego uprawniającego do ulgi na jedno dziecko.

– Na planowanych na przyszły rok rozwiązaniach skorzysta znacząca grupa gospodarstw domowych. W szczególności zmiany w funkcjonowaniu ulgi podatkowej na dzieci stanowić mogą istotne wsparcie dla mniej zamożnych rodzin z dziećmi – komentuje dr Michał Myck, dyrektor CenEA. Jednocześnie mrożenie parametrów systemu podatkowego po raz kolejny oznacza wzrost opodatkowania w relacji do rosnących dochodów. Choć 6,9 mln gospodarstw domowych, które objęte zostaną zmianami w uldze i minimalną waloryzacją rent i emerytur skorzysta na pakiecie wprowadzanych rozwiązań, to grupa 5,5 mln gospodarstw domowych odczuje jego negatywne skutki – dodaje Myck.

Analizy przedstawione w niniejszej informacji prasowej są częścią mikrosymulacyjnego programu badawczego Fundacji Centrum Analiz Ekonomicznych (CenEA) i zostały opracowane w ramach projektu finansowanego ze środków otrzymanych z Fundacji im. Stefana Batorego (projekt nr: 22078). Dane wykorzystane w analizach pochodzą z Badania Budżetów Gospodarstw Domowych 2011 i zostały udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny.

Ani Fundacja im. Stefana Batorego, ani Główny Urząd Statystyczny nie ponoszą odpowiedzialności za wyniki przedstawione w Komentarzu i wnioski z nich płynące. Wnioski zawarte w Komentarzu opierają się na obliczeniach przeprowadzonych przez autorów przy użyciu modelu SIMPL.

CenEA jest niezależną, apolityczną jednostką naukowo-badawczą skupiającą się na analizie konsekwencji polityki społeczno-gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem Polski. Więcej informacji na stronie www.cenea.org.pl.

Kontakt dla mediów

Fundacja CenEA

dr Michał Myck
tel. 91 831 40 29
mmyck@cenea.org.pl

FineArt Communications

Magdalena Żuk
tel. 608 362 996
mzuk@fineart-com.pl